

Tage Schacks prædiken Sct. Stefans Dag

Taler

Tage Schack
Præst

Dato

26. december 1943

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 10, vers 32-42

- 1 Det er Sct. Stefans Dag, den første Martyrs Dag. Og disse Ord af Jesus, som vi
her har for os, handler ogsaa om den Splid og Strid, den Lidelse, det Kors, som
kommer over Jesu Disciple. Vi skulde vel altsaa tale om Martyriet for Kristi
Skyld i Dag. Men det ligger os jo ganske fjærnt. Vel ved jeg, at der for Tiden i
5 den danske Kirke tales og skrives meget om Martyriet; sommetider skulde man
tro, at Meningen var, at vi allerede var kommet ud i det; men det er jo det rene
Vrøvl. Sommetider er Meningen vel blot den, at det er noget, der truer os i
Fremtiden; det er der ingen, der kan vide noget om; men der er ikke noget, der
særlig tyder paa et Kirkens Martyrium for Kristi Skyld. Den danske Kirke maa
10 nøjes med at være medskyldig og meddelagtig i vort Folks Forsmædelse i disse
tunge Aar; den maa nøjes med sammen med Folket at bære Lidelsen over
Skammen over at maatte se paa, at der sker Uret og Vold over for Landsmænd,
uden at kunne gøre noget, – eller i hvert Fald: uden at gøre noget. Som Kirke og
for Evangeliets Skyld lider vi ingen Forfølgelse, (jeg staar jo her og forkynder det
15 frit ud); men som Folk lider vi ondt for vore Synders Skyld; og Kirken skal ikke
være fornemmere end Folket, men blot være en Del af det – under Skylden, i
Fornedrelsen og i Lidelsen.

- Men derfor bliver det alligevel ved at være sandt, at hvor Evangeliet kommer,
20 bliver der Splid og Strid; derpaa kendes det. Det har ødelagt megen Julefred og
megen Familiehygge – og gør det vel ogsaa den Dag i Dag. Ikke just altid saadan,
at der er nogle, der vil i Kirke, og andre fra samme Hjem, som ikke vil det. Men
ogsaa netop indenfor kirkelige Kredse, hvor man har slaaet sig til Ro med, at nu
har man Evangeliet og er paa den rette Vej, kommer Evangeliet af og til paa ny
25 som et Sværd, der skiller de nærmeste ad: naar det atter bliver forstaaet ligesaa
ubetinget, som det er; naar det sprænger alt det, hvori vi har indkapslet det; naar
der er Mennesker, der atter tvinges til at finde det, fordi de ikke kan opholde

30 Livet uden det. Saa skal det nok vise sig, at Evangeliet skiller Mennesker ad, som intet andet; for alt i Tilværelsen er forskelligt, efter som det ses ud fra Evangeliet, eller ud fra vores naturlige Maade at se paa, enten den saa er verdslig eller kirkelig. Liv og Død, Gud og vort Medmenneske: alt forstaar Evangeliet anderledes, end vi selv gør det.

35 Men bringer Evangeliet da ikke Enhed og Fred mellem Mennesker? Jo, det gør det. Men det er en Fred og en Enhed af en helt anden Slags end den Enighed og Fred, som vi tilstræber. For den er som Regel baseret paa gensidig Hensyntagen: "Jeg skubber ikke til dig, – hvis du saa ogsaa vil lade være at skubbe til mig." Saa kan vi have det saa rart sammen uden at genere hinanden, og uden at vi behøver
40 komme for nær ind paa Livet af hinanden. Den Enighed, vi tilstræber, har til Udgangspunkt og Maal: at vi anerkender hinandens Egoisme og saa faar Lov til at leve i Fred med vor egen Egoisme, for saa vidt den ikke er alt for generende for andre. Det er en Enighed, der gaar ud fra det enkelte Menneskes Isolation: at vi Virkeligheden er adskilt fra hinanden. Men Evangeliets Fred og Enhed gaar ud
45 fra, at Mennesker hører sammen, ikke blot er nødt til at finde sig i hinanden, ikke blot er henvist til hinandens Hjælp og Bistand og til hinandens Selskab, – men saaledes, at vi har Ansvar for hinanden. Derfor maa Evangeliet bryde med Egenkærlighedens gensidige Hensyntagen, hvor ens Medmenneske i Virkeligheden er én ganske ligegyldig; – det fører os ind paa Livet af hinanden;
50 det gør Forholdet til ens Medmennesker til det afgørende i Tilværelsen; det giver en saadan Vægt til hver Dag og enhver Situation, at vi ikke kan faa Lov at leve i Fred for hinanden; at al den falske Fred, vi opbygger omkring os til vor Beskyttelse, brydes ned – for at give Mulighed for den Enhed, som kun kan findes mellem Mennesker, der er fælles om at være under Dom, – og for den
55 Fred, som kun er en Gave fra Gud.

Vi hørte her: „Den, som elsker Fader eller Moder mere end mig, er mig ikke værd; og den, som elsker Søn eller Datter mere end mig, er mig ikke værd." Og der er Tale om at miste sit Liv for Kristi Skyld. Der maa altsaa ikke være noget, vi
60 elsker højere end Kristus og hans Ord. For dets Skyld maa vi være villige til at miste Livet – for slet ikke at tale om, at vi for dets Skyld maa være villige til at gaa ind i og udholde Strid og Splid og komme i Modsætning til dem, der er os nærmest. For dets Skyld maa vi være villige til at gaa imod, hvad der i vor Kreds eller i vort Milieu er anset for fornuftigt og rimeligt, – og ogsaa gaa imod, hvad
65 vort eget Hjærte og Samvittighed anser for rimeligt og rigtigt. Det lyder jo stort. Hvor langt det i det ydre vil gaa for os i Retning af Strid og Splid og Brud, er

ikke godt at sige; noget Martyrium er det, som sagt, ikke værd at tale om.

Hvilken Prøve, vi bliver sat paa, ved vi ikke, i hvert Fald ikke om andre. Men et

70 Brud med Verden (o: Verden udenom os og Verden inde i os, den verdslige Verden, men først og sidst den kirkelige og gode og fromme Verden, der mener at vide saa god Besked med Evangeliet): et Brud med Verden og dens (og vor egen) Forstaaelse af, hvad Evangeliet siger, kommer vi ikke udenom. Den, som elsker sin Omgangskreds' gode Omdømme, sine nærmestes, sine kirkelige og
75 kristne Venners, de moralskes og retfærdiges gode Omdømme højere end Evangeliet, er det ikke værd. Paa en eller anden Maade er Evangeliet, ogsaa nu, altid forbundet med det, der kaldes "Kristi Forsmædelse", – om ikke andet, saa dette: at tro paa et Budskab, der ikke gør os anderledes, om ikke andet, saa end vi var før, ikke anderledes end ethvert Menneske, vi møder, men tværtimod holder
80 os fast ved dette syndige og dødelige Liv sammen med alle andre almindelige Syndere – og giver os Haab her.

Naar det sker, at et Menneske for Evangeliets Skyld bryder med den kloge,

moralske og troende Verden omkring sig og i sit eget Hjerte, saa er det ikke en

85 Heltegerning, heller ikke i det smaa; men saa er det, fordi han er tvunget til det og ikke kan lade være; ellers gjorde han det ikke. Han er tvunget til det, fordi han skylder Evangeliet sit Liv, skylder det, at han kan udholde Livet, leve det med Glæde og Haab. Han kan ikke leve uden det, og saa er han jo nødt til at tage det paa de Betingelser, det sætter. Og det sætter ikke andre Betingelser, end at vi skal
90 tro det, selv om det er i Strid med alt andet, vi ser og hører. Naar man saaledes skylder Evangeliet, at man kan leve Livet med Glæde og Haab, maa man tage, hvad der følger med: Spliden udadtil og indadtil. Saa er man nødt til at høre Evangeliet uforfalsket og rent, d. v. s. ganske ubetinget; for saa snart der kommer den mindste Betingelse med, som jeg skal opfylde, saa kan jeg ikke mere
95 leve af det; saa tager det Glæden og Haabet fra mig i Stedet for at give mig det. Derfor maa man for sit Livs Skyld holde Evangeliet ubesmittet af alle vore kloge Tanker om, hvad der er det sandsynligste eller rigtigste, og blot holde os til Budskabet om, hvad Gud har gjort for os ved vor Herre Jesus: ladet ham blive vor Broder under Dommen og i Døden, i Tilgivelsen og Opstandelsen, for at
100 han ikke nogensinde skal skilles fra os.

Derfor bliver hele Spørgsmaaet til os: om vi skylder Evangeliet noget – alt –,

eller vi ikke gør det, – om vi kun skylder det en Haandsrækning eller en

Bekræftelse paa vor egen Godhed og Tro, eller vi skylder det en Tilsigelse om

105 noget, vi ikke kan finde Spor af hos os selv eller støtte for hos os selv eller

Bekræftelse for hos os selv, – dette: at Gud paa Trods af al Rimelighed, paa Trods af vor Samvittigheds Dom har taget os til Naade og gjort os til sine Børn for Jesu Skyld og givet os Haab om Opstandelse.

110

Hvordan kommer man da i en saadan Gæld til Evangeliet, at man skylder det alt? Ja, den Gæld er vi i; den er bundløs og kan ikke betales. Og vi kommer i den og bliver i den, naar vi lader Evangeliet sige til os, at vi slet ingenting har af det, vi skal bruge (hverken Godhed eller Omvendelse eller Tro), men Gud har givet os det altsammen go vil give os det altsammen, nu i dette Øjeblik og hver Dag og i vor Dødsstund. Derfor lod han sin Søn blive Menneske i Jesus Kristus. "I kender jo vor Herre Jesu Kristi Naade, at han for eders Skyld blev fattig, da han var rig, for at I ved hans Fattigdom skulde blive rige."

115

120 Amen.

Kilde

Manuskript taget fra Schack, T. (1945) Prædikener, 33-38, Gyldendal efter aftale med udgiveren.

125

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

2. Juledag, Anden tekstrække, Danmarks besættelse 1940-1945, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet, Tidehverv

130

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/tag-schacks-praediken-sct-stefans-dag>

135

140